

Club de Letras 2020-21: o coidado

1. Que entendemos por coidado?

- (a) concepto: o coidado entendido como acción que atende as tarefas imprescindibles para o soste-
mento da vida nas súas distintas etapas
- (b) palabras clave: afectos, bo trato, benestar, cidades coidadoras, conciliación, corresponsabilidade,
dependencia, desigualdade, dignidade, discriminación, empatía, enfermidade, Estado do benestar,
familia, labores de coidado, malestar, pandemia, recursos, redistribución, sociedade do benestar,
sostibilidade, tarefa colectiva, valor, vida, violencia, vulnerabilidade.
- (c) diferenzas entre traballo produtivo vs. traballo reprodutivo (invisible, gratuito, precario, desvalori-
zado; ten sexo, orixe e clase social)

2. Quen se ocupa de exercerlo, quen nos coida?

- (a) ocupacións e profesións relacionadas co coidado
 - i. a familia (tradicionalmente, as mulleres)
 - ii. persoal sanitario
 - iii. persoal docente
 - iv. atención sociocomunitaria
 - v. etc.
- (b) profesionalización do coidado
- (c) responsabilidade privada vs. responsabilidade pública vs. responsabilidade social
- (d) referentes de mulleres científicas que se ocuparon do coidado humano
- (e) referentes de mulleres ecoloxistas que se ocuparon do coidado e protección do medio ambiente
- (f) conmemoración do ano 2020 como Ano da Enfermeira e da Matroa

3. A quen coidamos?

- (a) o coidado da poboación en xeral
- (b) o coidado de colectivos
 - i. infancia
 - ii. maiores
 - iii. colectivos vulnerables: persoas dependentes, persoas con discapacidade física ou intelectual,
persoas con dificultades de aprendizaxe, persoas excluídas da protección social etc.
 - iv. persoas en situación de vulnerabilidade: por enfermidade (física ou mental), por risco de vio-
lencia, por situación de pobreza extrema, por situación de abandono, por situación de exclu-
sión social
 - v. coidado d@s que coidan (coidar a quen nos coida)
- (c) o coidado entre nós (reciprocidade do coidado), o coidado mutuo
- (d) o autocoidado: o meu propio coidado
- (e) o coidado e a protección do medio ambiente como medio de vida

4. Cando podemos estudar o coidado?

- (a) ao longo da historia
- (b) nunha etapa da historia
- (c) na actualidade
- (d) durante a pandemia

5. Desde que campos podemos analizar o coidado?

- (a) Humanidades
- (b) Artes
- (c) Ciencias Sociais
- (d) Ciencias do Medio

6. Onde debemos centrarnos?

- (a) no fogar, no contorno inmediato, na sociedade occidental, no mundo
- (b) nos roles de xénero, nas desigualdades
- (c) nas distintas etapas da vida, nas distintas circunstancias vitais
- (d) no valor social e económico dos coidados

7. Como se exerce o coidado? Desde que óptica podemos achegarnos ó seu estudo?

- (a) amor, afectos, coidado emocional (vs. maltrato, abuso)
- (b) integridade física, seguridade, manutención (vs. abandono, vulnerabilidade)
- (c) atención sanitaria (vs. deterioración da saúde, toma de decisións sobre a saúde)
- (d) atención sociocomunitaria, asesoramento, servizos asistenciais
- (e) ensinanza
- (f) hixiene e coidado corporal, autocoidado
- (g) comunicación non violenta, empatía
- (h) pedagogía do coidado
- (i) tarefa colectiva, democratización do coidado, corresponsabilidade, cidades coidadoras
- (j) ética do coidado
- (k) economía dos coidados, Estado do benestar, redistribución dos recursos, feminización dos coidados, feminización da pobreza
- (l) ecoloxía, coidado do medio en que vivimos
- (m) dificultades derivadas do exercicio do coidado
 - i. resultados das enquisas de uso do tempo
 - ii. perda de oportunidades laborais e profesionais
 - iii. dobre carga, tripla carga, sobre carga de traballos, saturación do sistema
 - iv. perda de desenvolvemento profesional
 - v. afondamento nas fendas de xénero
- (n) beneficios derivados do exercicio do coidado
 - i. sostemento da vida
 - ii. mellora nas relacións interpersoais
 - iii. construción dunha sociedade do benestar

8. Con que instrumentos se exerce o coidado?

- (a) familia
- (b) recursos públicos, privados, sociocomunitarios
- (c) centros de saúde
- (d) centros educativos
- (e) servizos asistenciais (centros de maiores, asilos, hospicios, lugares de acollemento, escolas infantís, ludotecas, servizos de acompañamento, servizos de atención telefónica, acollemento familiar etc.)
- (f) terceiro sector (ONG, ONDG)
- (g) redes sociais (veciñanza, amizades, asociacionismo...)

9. Para que se fai esta proposta de traballo sobre o coidado?

- (a) comprender as necesidades da poboación en distintas situacións vitais
- (b) comprender as necesidades da poboación durante a pandemia
- (c) identificar as fendas de xénero producidas no marco do exercicio do coidado
- (d) diagnosticar e analizar criticamente o exercicio do coidado e o modelo de organización social e económica sobre o que se sostén
- (e) poñer en valor o coidado como labor fundamental para o sostemento da vida
- (f) poñer en valor o traballo non reprodutivo
- (g) concienciar sobre a importancia de entender o coidado como unha tarefa colectiva